

PAHAYAGAN NG PARTIDO KOMUNISTA NG PILIPINAS
PINAPATNUBAYAN NG
MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

Bayan

Espesyal na isyu

Hulyo 15, 2000

Panayam kay Ka Roger

Ang Bayan (AB): Paano mo mailalarawan ang kasalukuyang pambansang kalagayan?

Ka Roger (KR) : Napakapaborable ng sitwasyon sa ating bayan ngayon para sa paglulunsad ng pambansa-demokratikong rebolusyon. Kaya naman ganoon na lamang ang pagsisikap ng rebolusyonaryong kilusan sa pamumuno ng Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) na ibayong magsumigasig upang masamantala ang napakagandang sitwasyon.

Halimbawa, napakabilis na nahihwalay ang rehimeng Estrada at nalalantad ang mga katiwalian nito. Ito ay kusang inilalantad na ng mismong mga nasa gubyerno, ng mga kalaban ni Estrada sa gubyerno o ng mismong mga tauhan ni Estrada.

Subalit kahit na wala pang maglantad ng mga ito, nararamdaman ito ng mga mamamayan. Kahit na sabihin pang si Estrada'y para sa mahirap, kabaligtaran naman nito ang nangyayari.

Simula't simula nang umupo si Estrada, batbat na batbat na ng katiwalian, ng korupsiyon, ang kanyang gubyerno at ang karaniwang sangkot dito ay ang kanyang mga kaibigan, mga kroni, ang

kanyang mga kamag-anak.

Batbat din ng katiwalian ang nakaraang mga reaksyunaryong rehimen mula sa unang papet na republika sa ating bayan. Mas lalo ngayon, sapagkat nagkakandarapa na ang pangkating Estrada sa paggawa ng iba't ibang porma ng korupsiyon gawa ng umuunti na ang yaman ng gubyerno na kanilang paghahati-hatian. Ang katiwalian ay isang karaniwang pang-araw-araw na gawain na lamang sa isang rehimeng mabilis na nabubulok tulad ng kay Estrada.

Kung gaano ka-popular si Estrada noong

*Inilalabas ng **Ang Bayan** ang espesyal na isyu na ito na naglalaman ng panayam kay Kasamag Gregorio "Ka Roger" Rosal, Tagapagsalita ng Partido Komunista ng Pilipinas, na isinagawa sa loob ng sonang gerilya noong kalagitnaan ng Hunyo 2000. Nilalaman ng panayam na ito ang mga pananaw ni Ka Roger hinggil sa kasalukuyang sitwasyon sa bansa, ang mga tungkulin ng rebolusyonaryong kilusan at iba pang samutsaring usapin.*

PABORABLENG KALAGAYAN PARA SA PAGREREBOLUSYON

**“ Kung gaano
ka-popular si
Estrada noong siya
ay kumandidatong
presidente ay
ganoon din kabilis
o baka mas mabilis
pa siyang
nahihiwalay sa
mamamayan.
Sapagkat simple
lamang ang
sukatan ng
mamamayan.
Paghahambingin
lamang ‘yung
kanyang sinasabi
sa kanyang
ginagawa ay
napakalinaw na ng
pagkakaiba. ”**

siya ay kumandidatong presidente ay ganoon din kabilis o baka mas mabilis pa siyang nahihiwalay sa mamamayan. Sapagkat simple lamang ang sukatan ng mamamayan. Paghahambingin lamang ‘yung kanyang sinasabi sa kanyang ginagawa ay napakalinaw na ng pagkakaiba.

Ang mga puntong iyan ay malinaw na malinaw na nakikita natin sa ating bayan. Kaya naman doon nga sa pinakahuling pahayag ng Tagapangulo ng Partido, sinasabing malaki ang tiwala ng rebolusyonaryong kilusan na kaya nitong kamtin ang ganap na tagumpay sa mga unang dekada ng kasalukuyang siglo.

AB: Lumalawak ang hanay ng mamamayang tumututol sa rehimeng US-Estrada. Katunayan, may ilang grupong nabibilang sa mga panggitnang pwersa ang nabubuo at nangangahas na ipahayag ang kanilang pagkasuklam sa korupsiyon at nepotismo sa gubyrno. Ano ang maibibigay mong payo sa mga grupong ito? At ano naman ang mga hakbang na isasagawa ng Partido at rebolusyonaryong kilusan kaugnay nito?

KR: Kailangan ang mga grupong ito ay mahigpit na magkaugnayan, magkatulungan. Kailangang pahigpitan nila ang antas ng kanilang koordinasyon sapagkat bukod sa pagpapahayag sa midya at pagsa-

sama-sama sa pagkilos, kinakailangang planuhin din ng mga pwersa at grupong ito kung paano hakbang-hakbang na tutungo sa pagpapatalsik sa kasalukuyang rehimeng US-Estrada. Kinakailangang ang pagpapatalsik sa rehimeng US-Estrada ay isaplano nang husto at seryosohin. Dapat ihanda ang mamamayan at maglunsad ng mga hakbang upang maipalaganap sa mga mamamayan ang mga tunay na isyu sapagkat ang rehimeng US-Estrada ay gumagawarin ng lahat ng pamamaraan upang kontrahin ang mga hakbang ng mga lumalaban dito.

Sa kabilang banda, ang rebolusyonaryong kilusan ay magpapatuloy na magkonsolida sa ideolohiya, sa pulitika at sa organisasyon upang ihanda ang pamumuno ng Partido.

Ang hukbong bayan ay handanghanda naman ngayon upang maglunsad ng maraming mga taktikal na opensiba. Kailangang patindihin ito nang husto, lalung-lalo na sa panahong ito na tumitindi ang labanan sa Mindanao.

Napakaganda itong pagkakataon na samantalain ng mga kasama sa Luzon at Visayas upang mag-*double time* din sa pagpapalawak ng mga sona at larangang gerilya, pabilisin ang pag-oorganisa sa mamamayan at higit sa lahat, maglunsad ng mga kakayaning ipagwaging taktikal na opensiba.

AB: Paanong tinutugunan ng mga kasama ang pagbawas ng pwersa ng AFP sa iba’t ibang bahagi ng bansa laluna sa mga lugar na pinag-

konsentrahan din ng mga operasyon, gaya ng Timog Katagalugan?

KR: Kung partikular sa Timog Katagalugan, sang-ayon sa mga kasama roon, nitong buong 1999 at huling hati ng 1998, at itong bungad ng taong 2000, kinonsentrahan din ng rehimeng US-Estrada ang rehiyon. Kinonsentrahan ito ng umabot ng 13 batalyon ng Philippine Army, hindi pa kasama ang mga batalyon ng PNP sapagkat ito nga ang ginawang *priority area* ng Oplan Makabayan. Dito raw dudurugin ang kilusan. Kaya sa unang mga buwan ng Oplan Makabayan, medyo nakaranas din ng paninibago o kahirapan ang rebolusyonaryong kilusan sa rehiyong iyon.

Pero matapos makapagsuri at makilala na ng kilusan kung ano itong inilulunsad na ito, na ito ay bahagi ng Oplan Makabayan, nakapaglunsad na ng mga taktikal na opensiba, at matagumpay ding nakapaglunsad ng iba't ibang tipo pa ng pagkilos. Maaari na ngang ideklarang bigo ang Oplan Makabayan.

Nitong tumindi ang labanan sa Mindanao ay ramdam din ang pagbawas ng tropang militar sa rehiyon. Bagamat hindi malaking pwersa ang nadala, naobliga talaga ang rehimen na itong 13 batalyong Philippine Army ay bawasan. Ganoon din sa iba't iba pang mga rehiyon, hindi lamang sa Timog Katagalugan. Nararamdaman din ang pagbawas ng tropa sa ibang panig ng Luzon at Visayas. Kaya nga panay ang panawagan ng ating Partido na samantalain ang sitwasyong ito. Ibig sabihin nito'y mabilis natin

ngayong maaabot ang mga lugar na dati rati'y militarizado, mabilis nating mapupuntahan yung mga dating hinihimpilan ng mga tropang ito na ngayon ay dinala sa Mindanao.

Alam din iyan ng gubyrerno ni Estrada. Kaya nga ngayon ay ipinangangalandakan na dahil tapos na raw ang MILF ay magbabawas na ng tropa doon upang ibalik sa Luzon at Visayas at harapin naman ang opensiba ng BHB.

Sa paano't paano ay masasamantala ng ating mga kasama ang sitwasyong ito. Simula't sapul, may di tuwirang pagtutulungan ang BHB at MILF sa paglulunsad ng kani-kanilang mga opensiba. Kaya nga sa halip na di tuwiran ang pagtutulungan ay ginawang pormal na ang alyansa ng NDF at MILF para higit na makapagtulungan, makapagbahagian ng mga karanasan at makahanap ng iba't iba pang mga hakbang para mas mapabilis pa ang paglaban at/o pagpapataksik sa rehimeng Estrada.

AB: Gaano kahanda ang rebolusyonaryong kilusan para harapin ang paborableng kalagayang nabanggit mo?

KR : Nabanggit ko kanina na higit kailanman ay higit tayong handa ngayon, higit tayong konsolidado, sa ideolohiya, pulitika at organisasyon bunga ng paglulunsad ng Ikalawang Dakilang Kilusang Pagwawasto.

Kaya nga maliwanag na inaani na ngayon ang bunga ng mga pagsisikap na ito. Nabawi na natin ang maraming mga teritoryong noong panahon ng disoryentsyon ay ating naiwanan.

Ang buong pwersa ng Partido at Hukbo ay nakabwelo na sa

HINGGIL SA OPLAN MAKABAYAN

“ Pero matapos makapagsuri at makilala na ng kilusan kung ano itong inilulunsad na ito, na ito ay bahagi ng Oplan Makabayan, nakapaglunsad na ng mga taktikal na opensiba, at matagumpay ding nakapaglunsad ng iba't ibang tipo pa ng pagkilos. Maaari na ngang ideklarang bigo ang Oplan Makabayan. ”

LANTARANG PASISTANG PAGHAHARI

“Anupa’t ginagawa ng rehimeng Estrada ang lahat ng mga hakbanging militar kasama na ang payo ng imperyalismong US na “pisain” ang rebolusyonaryong kilusan. Pero ang maipagmamalaki natin, ngayon pa lamang ay masasabi na nating nabigo na natin ang tangkang ito.”

paglulunsad ng mga sariling pag-aaral sa teorya upang mas maging matalas sa usapin ng linya, at maging handa at mapagmatyag sa anumang mga lumilitaw na mga maling kaisipan o mga maling linya sa loob ng rebolusyonaryong kilusan. At kaya nga ngayo’y mas nakakapaglunsad na ng iba’t ibang tipo ng kakayaning ipagwaging taktikal na opensiba. Iyan ay palatandaan na mabilis na nakakabawi ang rebolusyonaryong kilusan sa kabila ng katakut-takot na mga pakana ng kasalukuyang rehimen. Halimbawa nito ay ang Oplan Makabayan na walang ibang layunin kundi durugin ang kilusan.

Anupa’t ginagawa ng rehimeng Estrada ang lahat ng mga hakbanging militar kasama na ang payo ng imperyalismong US na “pisain” ang rebolusyonaryong kilusan. Pero ang maipagmamalaki natin, ngayon pa lamang ay masasabi na nating nabigo na natin ang tangkang ito.

Ganoon pa man ay patuloy pa rin nating isasagawa ang iba’t ibang gawain, ang iba’t ibang mga hakbangin para higit pang mapatatag ang rebolusyonaryong kilusan, higit pang maparami ang kasapian ng Partido at ganoon din ng Hukbong Bayan.

AB: Bakit sinasabi na halos umiiral na ang batas militar ngayon sa kanayunan?

KR: Sa katotohanan, ang pinaiiral ni Estrada, partikular sa Timog Katagalugan, at pwede na rin nating ihalimbawa ang sa Mindanao, ay mga hakbanging katumbas na ng pag-iral ng batas militar. Ang kulang na nga lamang ay garapal na deklarasyon

nito.

Pero kahit na hindi idineklara, ang mga hakbanging inilulunsad niya, kabilang na itong pagpapadagsa ng katakut-takot na pwersang militar, halimbawa, sa Timog Katagalugan, ‘yung pagdagsa doon ng 13 batalyon ng Philippine Army, yung mga *elite forces* nito tulad ng mga Scout Ranger, ‘yung Special Forces, ‘yung kanyang mga pwersang talagang sinanay sa laban sa mga gerilya at talagang tuluyang sinanay pa ng mga beteranong nakipaglaban sa Byetnam, ‘yung ginagawang walang-habas na operasyong militar sa kanayunan, ‘yung malawakang paglabag sa karapatang-tao, malawakang paghuhuli, pagkukulong, mga pambubugbog, pang-gagahasa, pagmamasaker at kung anu-ano pang mga karumal-dumal na krimeng ginagawa laban sa mga magsasaka....

At ito’y hindi lamang sa kanayunan. Kahit ang kilusang paggawa sa iba’t ibang lugar na rin ay masyadong militarisado na. Sa halip na mga ordinaryong pulis ang iharap sa mga pagkilos ng mga manggagawa sa kanilang mga welga, mga Scout Ranger na ang kaharap. Sa halip na sila’y kausapin ng kapitalista, ang mga welgista ay hinaharas sa pamamagitan ng mga Scout Rangers. Tinatayuan ng mga detatsment.

‘Yung militarisasyon sa lunsod ay makikita rin sa ginagawang pagharap ng mga militar sa mga pagkilos na inilulunsad ng mga organisasyong hayag na lumalaban sa gubyrno ni Erap.

Ang nagaganap ngayon sa iba’t ibang lugar ng ating bayan ay ipinatupad ni Marcos noong siya’y magdeklara ng batas militar. At

may mga pagkakataon nga na mas masahol pa ang ipinatutupad ni Erap kaysa sa nang pormal na ideklara ang batas militar noong panahon ni Marcos.

‘Yung mga walang-habas na pambobomba ngayon sa Mindanao, mas matindi iyan kaysa naganap noong panahon ni Marcos; yung mga pambobomba na nagaganap hanggang sa Kamaynilaan, mas matindi iyan kaysa sa naganap nong bago mag-*martial law* si Marcos. Sa bilang ng mga biktima ng mga paglabag sa karapatang-tao sa Timog Katagalugan, nilampasan na ni Erap sina Cory Aquino at Fidel Ramos.

AB: Patuloy na pinaigting ng rehimeng US-Estrada ang digma nito laban sa MILF alinsunod sa Hunyong dedlayn na itinakda nito. Anong pananaw mo rito at sa mga pangyayari sa Mindanao sa pangkalahatan?

KR: Unang-una, ang rehimen ni Estrada sapul nang umupo ay iyan na ang pinaghahandaan. Halos kauupo pa lamang niya, ay ipinatutupad na ni Estrada ang Oplan Makabayan na naglalayong durugin ang lahat ng mga grupong lumalaban sa kanya, pangunahin ang Partido, BHB, NDFP at ang MILF.

Kung may Oplan Makabayan na inilulunsad laban sa Partido at BHB, sa MILF ay mayroon namang Oplan Pisces-Alpha. Dahil bigo ang Oplan Makabayan, papalitan naman ito ng Oplan Balangay. Pero anumang itawag niya sa oplan na iyan, ang esensya ay ang pagsisikap ng reaksyunaryong gubyrno na konsolidahin ang lahat ng mga

ahensya nito, imaksimisa ang pagtutulungan ng mga ito sa layuning durugin ang anumang pwersang lumalaban sa rehimen.

Subalit gaano man ang gawing pagsisikap ng rehimeng Estrada, palaging mabibigo ito. Sa halip na madurog ang mga rebolusyonaryong kilusan, lalo lamang lalakas ang mga ito.

Ganyan din ang mangyayari sa Mindanao, sa kabila ng paghahambog ng rehimen na dudurugin nito ang MILF pagkatapos ng kanyang ultimatum na Hunyo 30. Mabubulaga na lamang ang rehimeng ito na sa halip na madurog ang MILF ay lalo itong lalakas at lalong lalawak sapagkat maoobliga itong gumamit ng taktikang gerilya. Kung gayon, lalong lalawak ang mga labanan sa buong Mindanao. Sa Kabisayaan at Luzon naman ay pagsisikapan ng BHB na patindihin ang paglulunsad ng mga taktikal na opensiba. Kaya lalamunin ng rehimen ang mga salita nito.

AB: Anong masasabi mo tungkol sa Al Harakatul Islamiya o Abu Sayyaf Group, sa kanilang mga aktibidad at sa pakikipag-harap sa kanila ng gubyrnong Estrada?

KR: Tulad ng nalalaman nating lahat, itong grupo ng Abu Sayyaf ay wala namang ipinaglalabang ideolohiya. Naglulunsad lamang ito ng iba't ibang mga kriminal na aktibidad. Alam ng marami na ang nagpasimuno naman ng pagtatayo nito ay walang iba kundi ang gubyrno rin mismo sa layuning paghati-hatiin ang MNLF noong hindi pa ito sumusuko. Pero ngayon,

---

HINGGIL SA DIGMANG ANTI-MORO NG REHIMENG US-ESTRADA

“ Pero anumang itawag niya sa oplan na iyan, ang esensya ay ang pagsisikap ng reaksyunaryong gubyrno na konsolidahin ang lahat ng mga ahensya nito, imaksimisa ang pagtutulungan ng mga ito sa layuning durugin ang anumang pwersang lumalaban sa rehimen. Subalit gaano man ang gawing pagsisikap ng rehimeng Estrada, palaging mabibigo ito. Sa halip na madurog ang mga rebolusyonaryong kilusan, lalo lamang lalakas ang mga ito. ”

ANG PAMBOBOMBA SA MGA LUGAR NG SIBILYAN

“Hinding-hindi iyan maaaring gawin ng mga rebolusyonaryo lalung-lalo na ng BHB sapagkat mahigpit na ipinagbabawal ng prinsipyo at mga alituntunin ng Bagong Hukbong Bayan na gumawa ng anumang pinsala sa karaniwang mamamayan o sa mga sibilyan.”

nawala na sa kontrol ng gubyrerno ang Abu Sayyaf. Nagwawala na, o sabi nga'y nasisiraan na ng ulo itong mga taong ito, na nakikita sa paglulunsad nila ng mga panghuhuli ng mga sibilyan at pagpapatubos sa mga ito.

Pero sa pakikitungo rito ng rehimeng US-Estrada, lumalabas na mas sira ang ulo ng gubyrerno dahil sa pagpatol nila rito. Ikumpara natin ito sa kanilang machong paninindigan at pagtatraydor sa usapang pangkapayapaan sa NDF at MILF.

Ngayon naman ay pinagtatawanan sila ng daigdig. Bahag ang buntot nila sa pakikipagharap sa ginawang pangho-hostage nitong Abu Sayyaf dahil naman sa presyur ng mga bansang pinanggalingan nitong mga bihag na nagbibigay ng babala kay Estrada na huwag basta-basta hahakbang nang magsasapanganib sa buhay ng mga hostage.

Nakikita natin ngayon na walang direksyon, walang hinaharap ang negosasyon sa Abu Sayyaf. Kaya mismong 'yung mga bansang pinanggalingan nitong mga bihag ay naiinip na at hindi na rin mapakali. Kitangkita nila na walang kakayahan itong rehimeng Estrada na mabawi itong mga bihag at wala rin namang kakayahang gumawa ng iba pang mga hakbang. Kahit na doon sa ipinaghahambog ng rehimen na maglulunsad ng operasyong militar laban dito sa Abu Sayyaf ay halata namang wala rin silang ibubuga. Kaya napasubo sa isang napakahirap na sitwasyon ang rehimeng Estrada dahil na rin sa sarili nitong kagagawan.

AB: Ano ang iyong masasabi hinggil sa mga

nagaganap na pambobomba na diumano'y gawa ng mga "rebelde"?

KR: Hinding-hindi iyan maaaring gawin ng mga rebolusyonaryo lalung-lalo na ng BHB sapagkat mahigpit na ipinagbabawal ng prinsipyo at mga alituntunin ng Bagong Hukbong Bayan na gumawa ng anumang pinsala sa karaniwang mamamayan o sa mga sibilyan.

Kung ang BHB ang magpasabog, ang tatargetin nito ay ang mga instalasyong militar at iba pang instalasyon ng gubyrerno upang ang tuwirang mapinsala ay ang makinarya ng reaksyunaryong gubyrerno at hindi ang mga inosenteng sibilyan.

Tungkol sa hinuling 26 na Moro na pinagbibintangang MILF at nagsagawa ng mga pambobomba, wala namang masyadong naniniwala sa propagandang ito. Kung mabalikan natin ang *track record* ni Gen. Panfilo Lacson at ng kanyang Presidential Anti-Organized Crime Task Force, ito ang espesyalidad ng grupong ito—manghuli ng kung sino, pagkatapos ay pagbibintangang ito na ang may kagagawan ng mga krimeng gusto nilang ibintang.

Pero hanggang ngayon ay wala pa rin silang napatutunayan at habang lumilipas ang mga araw ay lumilina na ang mga taong hinuli ay mga inosenteng sibilyan na tinaniman ng ebidensya.

AB: Ano ang layunin nila rito?

KR: Malinaw na ang mga pambobomba ay kagagawan ng mga kabig ni Mr. Estrada upang lumikha ng senaryo katulad ng nilikha ni Marcos nung 1972.

Kung sinusubaybayan natin ang mga balita, mayroon nang mga nahuli sa Zamboanga na mga myembro ng AFP at ng PNP na may dala-dalang mga pampasabog. Ganyang-ganyan din noong 1972 bago ideklara ni Marcos ang batas militar. Iyong mga pagpapasabog na ibinibintang noon sa BHB, lumitaw sa pagsisiyasat ng AFP na may mga presong pinakawalan sa Muntinlupa upang utusang magpasabog sa Kamaynilaan. Pagkatapos ay ibinintang ito sa BHB noon.

AB: Idinidiin talaga ng PNP ang 26 na hinuli. Naganap kamakailan 'yung *rub-out* ng PNP sa dalawang Moro sa Quiapo na diumano'y mga kumander ng MILF at nabalita ang paglapastangan sa moske sa Kampo Bushra sa Lanao na inatake ng AFP.

KR: Halatang may layunin din silang pag-alabin ang damdamin ng mga mamamayang Muslim laban sa mga Kristyano. Ginagamit din ang masmidya para isising lahat sa mga Moro ang mga pangingidnap at iba pa at pinagdidikit ang isang rebolusyonaryong organisasyon tulad ng MILF at isang sindikatong kriminal na katulad ng Abu Sayyaf upang galitin mismo ang mga mamamayang di-Moro laban sa mga Moro. May ilang pagkakataon din na may mga simbahan sa Mindanao na pinasabugan tulad ng katedral sa Jolo, 'yung isang simbahan sa Davao Oriental at isa rin sa lunsod ng Davao.

Ang gusto talagang mangyari ay magkaroon ng kulay ng relihiyon ang labanan sa Mindanao. Pinipilit nilang ilihis ang atensyon sa tunay na mga

usapin—ang pagsasamantala o ang kabulukan ng gubyernong Estrada, ang kawalan nito ng kakayahang tugunan ang interes ng mamamayan sa Mindanao maging ito'y mga Muslim o Kristyano.

AB: May paratang ang militar na ang BHB ay malawakang nagrerekrut ng mga bata upang maging mandirigma. Katunaya'y ihinaharap nila sa masmidya ang mga batang sinasabing nahuli nila sa mga engkwentro sa BHB.

KR: Bahagi na lamang iyan ng desperadong pagsisikap ng gubyrno na sirain sa mata ng mamamayan ang rebolusyonaryong kilusan. Hanggang ngayon, husto lamang sila sa katatalak, pero wala pa rin silang maiharap na kaso laban sa mga kasama hinggil sa sinasabi nilang malawakang pagrerekrut ng mga menor de edad.

Makikita naman sa araw-araw na pakikisalamuha ng mga yunit ng Hukbong Bayan, na pawang nasa wastong edad ang ating mga myembro. Ang mga wala pa sa sapat na eded ay hindi natin isinasama sa ating mga yunit pangkombat o yunit panlaban, kundi binibigyan lamang natin ng maliliit na gawain, halimbawa bilang mga kuryer, o katulong sa ilang mga menor na gawain.

Maliwanag sa kilusan na may itinatakdang pamantayan. Sapul mula ay itinakda ng Partido na kailangang may sapat na gulang ang sinumang rerekrutin. Hindi natin isinasama sa mga panlabang yunit o pwersa ang sinumang bababa sa edad na 15 anyos. Ang edad 15 hanggang 18, iyon nama'y ipinahihintulot ng

---

HINGGIL SA UMANO'Y PAGREREKRUT NG MGA BATANG MANDIRIGMA

“ Kung mayroong may malaking pagkukulang sa mga menor de edad at sa mga bata sa pangkalahatan, iyon ay ang pamahalaan, na kinakatawan ng rehimeng US-Estrada. Kaya napakarami ngayon ng napeperwisyong mga kabataan, mga kabataang sa halip na makapag-aral ay napipilitang magtrabaho, pinagsasamantalahan ng mga kapitalisa—dahil sa kapabayaang ng gubyrno. ”

ANG MGA CONTRA

“Yung sinasabing paglalasingan nila nina Erap at nina Tabara, pangmidya lang iyon. Dahil ang sabi nga, ano’ng pag-uusapan nila sa *peace talks*, samantalang *peace* naman sila. Wala silang pag-uusapan sapagkat hindi naman sila magkalaban.”

pandaigdigang batas sa digmaan, pero sila’y isinasama lamang natin sa mga *auxiliary group* ng BHB o kaya’y bilang mga aprentis o treyni. Ngayon ay malinaw na itinakda na ng Partido sa pamamagitan ng pag-amyenda sa alituntunin ng BHB na hindi talaga magrerektrut ng bababa pa sa 18 anyos para sa mga panlabang yunit.

Kung mayroong may malaking pagkukulang sa mga menor de edad at sa mga bata sa pangkalahatan, iyon ay ang pamahalaan, na kinkatawan ng rehimeng US-Estrada. Kaya napakarami ngayon ng napeperwisyong mga kabataan, mga kabataang sa halip na makapagaral ay napipilitang magtrabaho, pinagsasamantalahan ng mga kapitalista—dahil sa kapabayaang ng guberno.

AB: Ano na ang kasalukuyang kalagayan ng iba’t ibang grupo ng mga Contra o ng mga oportunistang taksil na itiniwalag na sa rebolusyonaryong kilusan?

KR: Tulad ng ating inaasahan, itong mga oportunistang taksil na ito ay mabubulid na sa basurahan ng kasaysayan. Maaaring sa simula’y nakakapag-ingay pa sila’t may nakikinig pa sa kanila pero habang nagtatagal ay wala na.

Ngayon, may ilan pang nagsasalita, may ilang nagsisikap pumasok, halimbawa sa iba’t ibang mga rehiyon. Pero maliwanag na hanggang doon na lamang sila—paminsan-minsang mag-ingay, paminsan-minsang magpakitang gilaspamamagitan ng mga aksyong pangmidya lamang, o kahit papaano’y makaagaw ng eksena, pero iyon ay hanggang

doon na lamang, buking na sila ng mamamayan, hindi na sila masyadong pinapansin.

Kahit nga ‘yung kanilang pakulong *peace talks* sa pamamagitan ni Ping Lacson ay halatang-halata ng mamamayan, kaya ngayon ay wala na. ‘Yung sinasabing paglalasingan nila nina Erap at nina Tabara, pangmidya lang iyon. Dahil ang sabi nga, ano’ng pag-uusapan nila sa *peace talks*, samantalang *peace* naman sila. Wala silang pag-uusapan sapagkat hindi naman sila magkakalaban, kundi magkakapanig na.

At diyan lahat mauuwi itong iba’t ibang grupong ito na tumakas sa rebolusyonaryong kilusan at nagpapanggap pa ring naglilingkod sa bayan. Sabi nga sa pahayag, ‘yung mga sumama kay Erap ngayon, nakatagpo na ng kanilang libingang pampulitika dito sa guberno ni Erap.

Huwag natin silang pabayaang makapagpundar pa, makapag-ugat sa iba’t ibang mga teritoryo at mga larangang nasasakupan ng rebolusyonaryong kilusan.

AB: Kumusta ang kalagayan ng mga POW na sina P/Chief Insp. Abelardo Martin at Maj. Noel Buan? Ano ang istatus ng paglilitis sa kanila, at ano ang pasya ng mga kasamang hinggil sa pagpapalaya sa kanila?

KR: Si P/Chief Inspector Martin ay palalayain na sana at may *order of release* nang inisyu ang National Democratic Front of the Philippines noon pang Pebrero. Pero dahil sa katigasan ng ulo nitong si Estrada, na sa halip na magbigay ng puwang

para mapalaya yaong kanilang tauhan, ‘yung isang kahilingan ng NDFP na magkaroon ng *suspension of offensive military operations* bilang isang makataong hakbang (na nilalaman ng Memorandum of Understanding sa pagitan ng NDFP at ng Humanitarian Peace Mission, na pinangunahan nina Sen. Loren Legarda at nina Bishop Tomas Millamena), ay sinabotahe at tahasang tinanggihan sa halip na pagbigyan. Nagyabang pang kaya naman nilang palayain sa pamamagitan ng mga operasyong militar itong mga bihag. Kaya ngayon ay wala nang bisa ang *order of release* ng NDFP para kay P/Chief Inspector Martin dahil sa pagbabago ng mga kalagayan.

Pero handa pa rin ang mga kasama sa Timog Katagalugan, partikular ang Melito Glor Command na siyang tuwirang humahawak sa dalawang bihag na iyan, na palayain ito kung magkakasundo doon sa mga hinihiling na kundisyon doon sa Memorandum of Understanding.

Si Major Buan naman, dahil mas matindi ang kaso niya bilang *intelligence chief* ng Southern Luzon Command at responsable sa maraming mga operasyong militar na ikinapinsala hindi lamang ng BHB kundi pati na rin ng mga sibilyan sa Timog Katagalugan, ay nahaharap sa isang paglilitis.

Naiharap na (sa kanya) ang *indictment papers* o ang *charge sheet* laban sa kanya. Ang nagharap ng kasong espionahe laban kay Major Buan ay ang Hukbong Bayan at ang rebolusyonaryong kilusan sa Timog Katagalugan, kaya inihahanda ang isang espesyal na korte na lilitis sa kaso niya.

Hinihintay na lamang ng mga

kasama kung ano ang sagot ni Major Buan doon sa paghaharap sa kanya ng demanda laban sa kanya. Pagkatapos makuha ang kanyang reaksiyon, malamang ay itatakda na ang araw kung kailan siya lilitisin.

Kaya si Major Martin ay maaaring mapalaya anumang oras na magkasundo doon sa mga kundisyon pero si Major Buan, dahil sa siya’y kinakailangang lilitisin, ay hindi pa pinag-uusapan ngayon ang pagpapalaya sa kanya. Ang mas pinag-uusapan ngayon ay yung pagharap niya sa isang pormal na paglilitis sa isang korteng bubuuin ng rebolusyonaryong kilusan sa gabay ng sarili nitong mga patakaran at alituntunin sa sistema ng hustisya.

AB: Kumusta naman ang kanilang kalagayan, ang kanilang kalusugan?

KR: Batay sa pinakahuling paabot sa amin ng mga kasama, maayos naman ang kanilang kalagayan. Si P/Chief Inspector Martin lamang ang may kaunting kapansanan pero sinisikap naman itong asikasuhin ng mga kasama. Ito namang si Major Buan ay bagaman noong una’y medyo nahirapan sa kundisyon sa mga lugar na pinagdadalhan sa kanya, habang tumatagal ay nakakaangkop na, at wala nang ipinapaabot ang mga kasama sa kanyang suliraning pangkalusugan. Si Major Martin lamang ang may idinadaing na mga kapansanan, pero hindi naman malubha, at nagagawan ito ng paraan ng ating mga medik at mga upisyal-medikal doon sa mga yunit na nag-aasikaso sa kanila.

Hindi naman ito pababayaang, at tulad ng palagi naming sinasabi, sila ay tinatratong mga bihag ng digma.

ANG KATAYUAN NG MGA BIHAG NG DIGMA

“ Pero handa pa rin ang mga kasama sa Timog Katagalugan, partikular ang Melito Glor Command na siyang tuwirang humahawak sa dalawang bihag na iyan, na palayain ito kung magkakasundo doon sa mga hinihiling na kundisyon doon sa Memorandum of Understanding. ”

“ Kahit si Buan ay kilalang intelligence officer ng SOLCOM, mahusay siyang tinatrato ng mga mandirigma ng BHB na nangangalaga sa kanya. Malayung-malayo ito sa ginagawang pagtrato ng reaksyunaryo at mersenaryong Sandatahang Lakas ng Pilipinas sa mga mandirigma ng Hukbo at mga pinagbibintangang rebolusyonaryo, na kapag hinuhuli ng militar at PNP ay siguradong kung hindi masalbeyds ay matotortur at dumaranas ng iba't ibang paglabag sa kanilang mga karapatan. ”

Kaya yaong mga karapatan ng mga bihag ng digma sang-ayon sa mga internasyunal na makataong batas ay tinatamasa nila.

Si Major Buan nga, kahit siya'y ihaharap sa paglilitis, kahit siya'y isang *intelligence officer*, ibinigay pa rin sa kanya ang pribilehiyo ng isang bihag ng digma. Kaya pareho silang nasa mabuting kalagayan, at palagi naman nating tinitiyak doon sa kanilang mga mahal sa buhay, sa mga interesado sa kanilang kalagayan, na tinatrato natin sila nang mahusay, kabaligtaran ng ginagawang pagtrato ng AFP at PNP doon sa mga rebolusyonaryong mga kasama na kanilang nahuhuli at pinapatay.

AB: Noon namang a-17 ng Hunyo ay nagpadala ng mensahe si Jenina Buan sa kanyang ama. Nagmakaawa siya, partikular sa iyo, Ka Roger, para palayain ang kanyang ama na si Major Buan. Ano ang inyong maitutugon sa kanyang panawagan?

KR: Unang-una, ikinalulungkot nating lahat na mayroong mga anak na katulad ni Jenina na napawalay sa kanyang ama na nagkataong bihag ng digma ng MGC. Pero kailangang ipaunawa kay Jenina na ito 'yung bunga ng digmang inilulunsad ng rehimeng US-Estrada laban sa mga rebolusyonaryo at laban sa mamamayang Pilipino.

Kung may labanan, kung mayroong gera sibil, mayroong mga bihag. Nagkataong si Maj. Noel Buan ay nabihag ng BHB at ito namang rehimeng Estrada ay matigas ang loob, matigas ang ulo, ayaw makipag-negosasyon sa NDFP. Kaya

bagamat nalulungkot tayo sa katulad ng nadadama ng pamilya ni Major Buan ay wala tayong magagawa kundi humanap ng paraan para mabawasan, kundi mapabilis itong proseso ng negosasyon na siya namang ayaw mangyari ng rehimeng Estrada.

Isa pa, gusto kong ipaabot na “maswerte” pa nga si Jenina sapagkat ang kanyang ama, kahit na bihag ng MGC ay nagtatamasa ng mga karapatan ng isang bihag ng digma. Kahit si Buan ay kilalang *intelligence officer* ng SOLCOM, mahusay siyang tinatrato ng mga mandirigma ng BHB na nangangalaga sa kanya. Malayung-malayo ito sa ginagawang pagtrato ng reaksyunaryo at mersenaryong Sandatahang Lakas ng Pilipinas sa mga mandirigma ng Hukbo at mga pinagbibintangang rebolusyonaryo, na kapag hinuhuli ng militar at PNP ay siguradong kung hindi masalbeyds ay matotortur at dumaranas ng iba't ibang paglabag sa kanilang mga karapatan.

Nababanggit ko lamang ito para kung nakikinig o kung mababasa ito ni Jenina at ng kanyang ina na si Mrs. Buan, nais kong ipaabot na ang nararamdaman nila ay katulad rin ng kalungkutan na nararamdaman ng napakaraming mga batang anak o kamag-anak ng mga rebolusyonaryo at pinagbibintangang rebolusyonaryo at ganoon din ng mga anak ng napakaraming mamamayang Pilipino na ngayon ay nagiging biktima ng malawakang karahasang militar ng AFP at PNP hindi lamang sa Mindanao, hindi lamang sa Timog Katagalugan kundi sa buong bansang Pilipinas.

AB: Maaari bang pakilahad ang buod ng rebolusyo-

naryong pagbubuwis at kung saan ba inilalaan ng rebolusyonaryong kilusan ang nakakalap mula sa pagbubuwis?

KR: Ang rebolusyonaryong pagbubuwis ay isang lehitimong karapatan ng rebolusyonaryong kilusan sang-ayon sa konsepto nito ng paggugubyrno, sapagkat sa amini't sa hindi ng rehimen, dalawa ang gubyrnong umiiral—ang isa'y ang reaksyunaryong gubyrno na pinamumunuan ni Estrada bilang pangunahing tuta. Sa kabilang banda, sa iba't ibang mga larangang gerilya sa buong bansa ay may nakatayong mga binhi ng organo ng rebolusyonaryong kapangyarihang pampulitika.

Sa minimum ay may mga komite sa bawat lugar na kinikilusan ng mga kasama na gumagampan ng tungkulin ng paggugubyrno. Kahit na nandidiyan pa ang reaksyunaryong gubyrno—munisipal, prubinsyal o pambansa—naririyang ding nakatayo sa kanayunan ang mga lihim na komite sa barangay at sityo na siya namang gumagampan ng gawaing paggugubyrno ng rebolusyonaryong kilusan.

Kaya bilang isang rebolusyonaryong gubyrno, may lehitimong karapatan ito na magpataw ng rebolusyonaryong buwis sa lahat ng mga tao, mga kapitalista na nagnenegosyo sa mga lugar na sakop o malapit sa mga larangang gerilya. Sapagkat sila ay nakikinabang sa rekursong lugar, rekursong larangan, rekursong rehiyon o ng lalawigan na kinalalagyan nila at kumikita sa pamamagitan ng pawis ng mga mamamayan sa lugar, obligado silang tumupad sa mga patakaran o obligasyong ipinapataw ng rebolus-

yonaryong gubyrno sa iba't ibang lugar. Sa atin namang karanasan, sa kabila ng pagtanggap ng gubyrno at ng militar at sa kabila ng kanilang mga hakbang upang pigilin ito ay mahusay na naipapatupad ng rebolusyonaryong kilusan sa pamamagitan ng Hukbong Bayan ang rebolusyonaryong pagbubuwis sa mga kaaway sa uri, sa malalawak na lupain at malalaking negosyong nasa sa loob o paligid ng mga larangang gerilya.

Bagamat sabi nga, ang mga naghaharing uri ay hindi naman kusang magbabayad ng buwis, hindi naiiwasang gumamit ng pamimilit ang rebolusyonaryong kilusan laban dito sa mga negosyo na ito. Pero sa proseso ay umaabot ito sa antas na naiintindihan nila at sila ay regular na nakikipag-isa at tumutupad sa mga ipinapataw na patakaran o alituntunin ng rebolusyonaryong kilusan kaugnay ng pagbubuwis.

‘Yun namang tungkol sa naku-kuha diyan, ito ay ginagamit ng rebolusyonaryong kilusan sa iba't iba nitong mahahalagang guguling pang-operasyon, pagpapalaki ng Hukbong Bayan, pagbili ng sandata, panustos nito sa sarili sa usapin ng pagkain, pananamit, mga iba't iba pang kagamitan, sa pagmantina ng kalusugan, pagpapagamot at saka sa pagtustos sa sarili nito sa araw-araw na pagsasakatuparan nito ng iba't ibang mga tungkuling ginagampanan nito.

Tinitiyak ng rebolusyonaryong kilusan na ang bawat sentimo na nakukuha sa pagbubuwis, maging ito man ay rebolusyonaryong buwis sa mga kaaway sa uri o ‘yung mga kontribusyong nakukuha sa mga organisadong mamamayan at mga kaibigan, ay buong husay o

---

**HINGGIL SA
REBOLUSYONARYONG
PAGBUBUWIS**

“ Ang rebolusyonaryong pagbubuwis ay isang lehitimong karapatan ng rebolusyonaryong kilusan sang-ayon sa konsepto nito ng paggugubyrno, sapagkat sa amini't sa hindi ng rehimen, dalawa ang gubyrnong umiiral—ang isa'y ang reaksyunaryong gubyrno na pinamumunuan ni Estrada bilang pangunahing tuta. Sa kabilang banda, sa iba't ibang mga larangang gerilya sa buong bansa ay may nakatayong mga binhi ng organo ng rebolusyonaryong kapangyarihang pampulitika. ”

“ Ibinabalik (ang buwis) sa mamamayan sa pamamagitan ng mga serbisyo, sa pamamagitan ng mahusay na paglilingkod. Malayung-malayo at kabaligtaran ito sa ginagawa ng reaksiyunaryong gubyrno na hindi naibabalik ang nakukuhang buwis sa mga mamamayan. Sa halip ay napupunta sa bulsa nung nasa gubyrno. ”

buong ingat na nagugugol sa mga makabuluhang gastusin at kailanman ay hindi katulad ng sinasabi ng kaaway na ginagamit ito ng mga indibidwal na lider o ng sinumang indibidwal para sa sariling pagpapasasa. Ito ay kolektibong ginugugol ng kilusan, may mga angkop na makinarya para ito ay asikasuhin, may mga angkop na hakbangin para tiyakin na hindi masasayang ang halagang ito at sa halip ay magugugol nang mahusay sa iba't ibang pangangailangan ng rebolusyonaryong kilusan at syempre, para sa kapakanan ng mga mamamayang siyang pinaglilingkuran ng kilusan.

Ibinabalik ito sa mamamayan sa pamamagitan ng mga serbisyo, sa pamamagitan ng mahusay na paglilingkod. Malayung-malayo at kabaligtaran ito sa ginagawa ng reaksiyunaryong gubyrno na hindi naibabalik ang nakukuhang buwis sa mga mamamayan. Sa halip ay napupunta sa bulsa nung nasa gubyrno.

AB: Tampok sa mga balita ‘yung mga taktikal na open-siba na pagpaparusa sa mga tumatangging magbayad ng rebolusyonaryong buwis. Maaari nyo bang ipaliwanag ‘yun kung kailan humahantong sa pagpaparusa at kung ano ang prosesong dinadaan?

KR: Kung may isang kapitalista na may negosyo sa tabi o paligid ng larangang gerilya, o kaya ay ginagamit niya ang kalupaan ng larangang gerilya—maaaring dumadaan yung kanyang mga negosyo, makinarya o sasakyan o ginagamit niyang bodega o sentrong

pandistribusyon ng kanyang mga produkto kung hindi man pabrika—ang kapitalistang ito ay pinaaabutan ng sulat o mensahe ng mga yunit sa pagbubuwis ng kilusan na humihingi ng ugnayan o pag-uusap para maipaliwanag ang usapin ng pagbubuwis. Hinihimok na magkaroon ng talakayan at maipaliwanag kung bakit mayroong pagbubuwis ang rebolusyonaryong kilusan, at kung papaano ito mapapag-usapan. Ginagawa ito sa pamamagitan ng mga piling ugnay na inaasahang mahusay na makapagpapaabot sa negosyante o kapitalista. Gagawa ang mga kasama ng mga dalawa o tatlong paabot. Sa karanasan, sa pamamagitan naman ng sulat ay tumutugon sila hanggang sa magkaroon ng negosasyon.

‘Yung usapin ng pagsasagawa ng hakbanging militar bilang pagpaparusa ay nagaganap kung itong mga negosyante, sa halip na tumugon ay nagsusumbong sa mga militar. May mga pagkakataong ipinagkakanulo pa ang mga kasama at nahuhuli o napapatay ang mga ito. Kapag humantong sa ganyan ay maliwanag na maglulunsad ng hakbanging militar upang parusahan itong kinauukulang negosyante o kapitalistang ito.

O kaya naman kapag hindi pinapansin ng kinauukulang mga kapitalista o negosyante ang pagsisikap ng kilusan na sila’y makausap o sila’y ugnayan, nagbibigay ng babala ang kilusan na kung hindi pa rin ninyo kami kakausapin, ay gagawa kami ng hakbang upang maipadama sa inyo na seryoso kami dito sa aming kagustuhan na makipag-usap sa inyo. Naoobligang gumawa, halimbawa, ng mga hakbanging militar ang mga kasama

tulad ng pagsira sa mga kagamitan o pag-aari ng kapitalista.

Pero itong mga hakbanging pagpaparusa na ito ay mas nakatutok pa doon sa mga kasangkapan at hindi sa tao, maliban na lamang doon sa aktwal na nagkanulo at nagpahamak at naging dahilan ng pagkamatay o kapahamakan ng mga kasama.

AB: Totoo bang pinapatawan din ng rebolusyonaryong buwis ang mga magsasaka?

KR: ‘Yung sinasabi nating obligadong magbuwis ay doon lamang sa malalaking negosyante at mga panginoong maylupa na may negosyo sa loob o palibot ng mga larangang gerilya ng Hukbong Bayan. ‘Yung mga ordinaryong magsasaka, hindi ito pinapatawan ng buwis, at sa halip, kung sila ay naorganisa sa mga samahan ng mga magsasaka, kababaihan, kabataan, manggagawa, sila ay hinihingan ng mga kusang-loob na kontribusyon o tulong, at kailanman ay hindi sila pinipilit dito. Kaya hindi totoo ‘yung sinasabing pinatay dahil sa hindi nagbayad ng buwis dahil hindi pinapatawan ng buwis ang ordinaryong magsasaka.

Ang masasabing buwis lamang na ipinapataw sa mga magsasaka ay kung sa kanilang gawain sa asyenda, mayroon na silang naipagtagumpay na pagpapataas ng sahod o pagbabago ng partihan, doon lamang sa bahagi ng kanilang naipanalo tayo humihingi ng kaunting bahagi.

Napakaliit na bahagi ang ating ipinapataw doon, katumbas lamang ng 5% ng napadagdag-kumbaga, kung ang kanilang sahod, mula P50 ay naging P60, 5% lamang nung P10 pisong dagdag ang hinihiling

natin sa kanila. At sa ganyang mga pangyayari, dahil mulat ang mga organisadong manggagawa at magsasaka na ito, unawang-unawa nila at kusang-loob silang nagkakaisa na ‘yung mga komite ng Partido, organisasyon ng Hukbo at mga komiteng rebolusyonaryo sa baryo ay nangangailangan ng pantustos sa kanilang sarili sa proseso ng pagtupad ng kanilang gawain. Kaya kusang-loob silang nagbabayad nito matapos nilang maunawaan ang pangangailangan ng rebolusyonaryong kilusan.

Hindi kailanman pinipilit ang mga magsasaka sa pagbubuwis, taliwas sa ipinangangalandakan ng mga kaaway. At lalong hindi-tayo papatay ng sinuman nang dahil lamang sa hindi tumugon sa hinihinging mga pagbubuwis. Iyan ay kung ilampung taon nang alam ng mamamayan sa iba’t ibang lugar sa buong kapuluang kinikilusan natin. Alam na alam nilang hindi iyan totoo.

A: Pakilahad ang tindig ng Partido hinggil sa pagkakahoy at pangangisda.

KR: Mahigpit na tinututulan ng Partido ang walang habas na pagwasak ng ating kapaligiran o ng ating mga natural na rekurso. Pero nililinaw din ng kilusan na ang pangunahing pumipinsala sa ating kapaligiran o sa ating mga likas na rekurso ay ang malalaking kapitalistang dayuhan at taga rito sa ating bansa. Sila ang pangunahing nagwawasak, halimbawa, ng kagubatan o mga rekurso natin sa karagatan. Hindi totoo ang sinasabi ng ilan o ng guberno na ang pangunahing nagwawasak sa mga kagubatan o mga pangisdaang ito

“ ‘Yung sinasabi nating obligadong magbuwis ay doon lamang sa malalaking negosyante o at mga panginoong maylupa na may negosyo sa loob o palibot ng mga larangang gerilya ng Hukbong Bayan. ‘Yung mga ordinaryong magsasaka, hindi ito pinapatawan ng buwis, at sa halip, kung sila ay naorganisa sa mga samahan ng mga magsasaka, kababaihan, kabataan, manggagawa, sila ay hinihingan ng mga kusang-loob na kontribusyon o tulong, at kailanman ay hindi sila pinipilit dito. ”

**HINGGIL SA
SINASABING
KARAMDAMAN NI KA
ROGER**

“ Yung katawan ko ngayon, sa tingin ko ay pwede na uli ‘yung dating trabahong pang-araw-araw dito sa larangan, bagamat patuloy ang pag-iingat para hindi na umulit yaong aking naging sakit... Ito lamang mga militar, sa pangunguna nina Sec. Orlando Mercado at Gen. Jose Calimlim, pinagpistahan nang todo ang tungkol sa aking kalusugan. Nang makakuha sila ng balita na ako nga ay nagkaroon ng karamdaman, pinalaki naman nang pinalaki at minaniobra ito. Ginawa itong dahilan upang maghasik ng intriga sa loob ng rebolusyonaryong kilusan. ”

ay yung maliliit na magkakahoy o maliliit na mangingisda.

Itong maliliit na magkakahoy o maliliit na mangingisda ay napipilitan lamang pumutol ng kahoy o mangisda nang iligal sapagkat kailangan nilang mabuhay. Malayung-malayo ito sa katulad ng ginagawa ng malalaking kumpanya, malalaking kunsesyunero na pumipinsala sa ating likas na yaman at kapaligiran upang magpayaman at pagpasasaan nila ito.

Tumututol tayo sa walang habas na pagwasak sa ating kapaligiran at sa ating likas na kayamanan pero hindi natin ginagawang pangu-nahing target ng pagtutol na iyan ‘yung ordinaryong magsasaka at ordinaryong mangingisda na napipilitan lamang gumawa niyan bunga ng pangangailangan.

Kaya natin sinasabi iyan dahil ang karaniwang linya o paliwanag nung mga nagpapanggap na maka-kalikasan, maka-kapaligiran, ay sinisisi nila ay ‘yung ordinaryong mga magsasaka at magkakaingin, ‘yung maliliit na mangingisda na naoobligang gumamit ng iligal na paraan ng pangangisda.

Nililina natin na dapat itutok ang ating pagtutol doon sa pangu-nahing nagwawasak ng ating likas na yaman at kapaligiran. At iyan ay walang iba kung hindi ang dambuhalang kumpanyang dayuhan at lokal na dantaon nang patuloy na nagwawasak at nagpapasasa sa likas na yaman ng ating bansa.

AB: Sinasabi ng militar na may malubha kayong karamdaman; katunayan ay nag-aalok pa sila na ipagagamot kayo sa Maynila, at matapos nito, kayo ay pahihintulutang bumalik

din sa kanayunan. Maaari n’yo bang ibahagi sa ating mga mambabasa o mga tagapakinig ang inyong eksaktong kundisyon?

KR: Noong nakaraang taon, totoong nakaranas ako ng isang hindi pangkaraniwang karamdaman. Pero hindi rin naman ito masyadong malubha tulad ng gustong ilarawan ng mga militar at ng gubyerno. Pagkalipas ng ilang araw ng pakikipagkonsultasyon sa doktor, ay kaagad din naman akong nakabalik sa sonang gerilya at pagkalipas lamang ng ilang linggo ay muling nakabalik sa dati kong trabaho dito sa sona. At ngayon nga, pagkalipas ng isang taon, ay balik na uli sa dating kalusugan.

Yung katawan ko ngayon, sa tingin ko ay pwede na uli ‘yung dating trabahong pang-araw-araw dito sa larangan, bagamat patuloy ang pag-iingat para hindi na umulit yaong aking naging sakit, patuloy na sinusunod ang tagubilin ng mga manggagamot upang tuluy-tuloy na maging malusog ang katawan.

Ito lamang mga militar, sa pangunguna nina Sec. Orlando Mercado at Gen. Jose Calimlim, pinagpistahan nang todo ang tungkol sa aking kalusugan. Nang makakuha sila ng balita na ako nga ay nagkaroon ng karamdaman, pinalaki naman nang pinalaki at minaniobra ito. Ginawa itong dahilan upang maghasik ng intriga sa loob ng rebolusyonaryong kilusan.

‘Andyan yung sinabing dahilan sa pagiging malubha ko bilang tagapagsalita ay nagkakaroon na raw ng pag-aagawan kung sino ang papalit sa akin, na maaari raw itong humantong sa madugong pag-

aagawan ng kapangyarihan. Anupa't sinamantala nang husto ni Mercado at ni Calimlim, nag-imbento sila ng kung anu-anong mga pangyayari. Diyan din lumabas na diumano'y nakita raw ako sa lansangan sa Maynila, at kung hindi raw dahil sa trapik ay ako'y nahuli na. Nagpunta raw ako sa kung saang ospital, at umabot pa ang pagsisinungaling nila sa ako raw ay namatay na at inilibing na sa aming bayan sa Batangas.

Ganito kadesperado, ganito karumi ang mga utak nitong mga reaksyunaryo, nitong mga militar, nitong mga sinasabing *intelligence officer* sa pangunguna nga ni Orly Mercado at Calimlim sa paghahasik ng kasinungalingang ito.

At nito ngang huli, pagkatapos ng isang taon ay muli na namang pinalitaw na ako'y nagkasakit ulit nang malubha, at nagyabang pa itong si Gen. Angelo Reyes na handa raw nila akong ipagamot tapos ay pauwiin ulit nang walang problema. Gusto pa yata nilang papaniwalain ang mamamayan at ang rebolusyonaryong kilusan na ganoon klase silang makitungo sa mga taong lumalaban sa gubyerno, samantalang ang dami-dami diyang tao, mga kasama na hindi nga nagkasakit, kung hindi nahuli sa isang labanan, o di kaya'y patraydor na hinuli, o di kaya'y pinagbintangan, ay hindi naman nila tinatrato nang ganoon.

Pawang mga propaganda, pawang mga *psy-war* ang ginagawa nila, at umaabot nga sila sa paglulubid ng buhangin, paglulubid ng mga kwento, maipakita man

lamang, kahit sa propaganda lamang, na ganoon sila makitungo sa mga kasama. Kaya nga kahit walang sakit, pinagkakasakit nila, kahit hindi patay ay pinapatay nila.

AB: Bilang huling punto, may nais ka bang ipanawagan sa mga makababasa at mga tagapakinig?

KR: Uulitin ko lamang ang dati na nating panawagan na palaging nilalaman ng mga pahayag ng Partido at ng Hukbong Bayan at ng mga tagapagsalita ng rebolusyonaryong kilusan. Napakaganda ng sitwasyon sa buong bansa at sa buong daigdig, napakapaborable sa atin, kaya't walang nalalabi sa atin, sa bawat rebolusyonaryo, sa bawat komunista, kundi ang pag-ibayuhin ang pagsisikap na gampanan ang kani-kanyang mga tungkulin.

Patuloy nating harapin ang ating mga gawain sa tanglaw ng ating inilulunsad na Kilusang Pagwawasto. Maaliwalas ang ating hinaharap lalung-lalo na sa ngayon na tayo'y nakapagpanibagong-lakas, nakapagpanibagong-sigla. At nasasabi nga ng ating Tagapangulo na lubos nating makakamit ang ganap na tagumpay sa mga unang dekada ng siglong ito, kaya masasabi nating pag-ibayuhin natin ang ating pagsisikap na maiambag ang ating makakayanan at samantalain natin ang pagkakataong tulad nito, na higit kailanman ay napakaganda at napakapaborable. **AB**

“ Napakaganda ng sitwasyon sa buong bansa at sa buong daigdig, napakapaborable sa atin, kaya't walang nalalabi sa atin, sa bawat rebolusyonaryo, sa bawat komunista, kundi ang pag-ibayuhin ang pagsisikap na gampanan ang kani-kanyang mga tungkulin. ”